

CSIKI LAPOK

POLITIKAI, KÖZGAZDASÁGI ÉS TARSADALMI HETILAP.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Vákár L. könyv- és papírkereskedése Csikszereida, hová a lap szellemi részét illető minden közlemény, valamint hirdetések és előfizetési díjak is küldendők.
— Telefon hívószám 20. —

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. ELTHES GYULA

Megjelenik minden szerdán.

Előfizetési ár: Egész évre 12 kor. (Külföldre 16 K.)
Félévre 6 kor. Negyedévre 3 kor.
Hirdetési díjak a legolcsóbban számítatnak
Kéziratok nem adatnak vissza.

Csernowitz kapui előtt.

Csikszereida, augusztus 1.

A zlocsovi diadalmas áttörés az orosz seregek katasztrófáját okozta. London és Páris szeme ijedten nézi a teljesen demoralizálódott orosz seregek tönkrevetését és fejvesztett futását. Az eleinte lebecsült áttörés az osztrák-magyar és nemet csapatok nagyarányu, győzeimes hadműveletévé fejlődött ki, melynek messzemenő következményei ma még be nem láthatók.

Hős csapataink rövid tíz nap alatt kiverték az oroszokat Kelet-Galiczia megszállott részeiből, sőt Bukovina teljes felszabadulása is folyamatban van. Az oroszok három évi háborújuk után, dacára milliónyi tömegeiknek, nem tudtak egy talpalatnyi hódított földet sem megtartani, ezzel szemben pedig a központi hatalmak megszállva tartják egész Lengyelországot, Litvániát, Kurlándot, Woihyniát és most Podolia és Bessarabia kapuit döngetik.

A világháború negyedik esztendejének augusztus hónapja befejezi keleti harcainkat. Az oroszokra immár elkerülhetetlen lesz a háború bevégezése, melyet csupán Kerenszki, az oroszok Maratja, tudott ideig óráig élesztteni. Csapataink bizonyára rajta lesznek, hogy sietessék az orosz különbékét, mely az általános világégésnek is hamarabb véget vet.

Ez a hónap lesz az, mely az orvátmadó oláhnak is megadja az utolsó kegyelemdőfest. Isten ítélete lesz ez, mely elháríthatatlanul csap le a hitvány ellenség tejére.

Dicső harcainkat három éven át mindig tulerővel szemben, de tiszta lelkiismerettel és óriási erkölcsi fölényvel vívtuk meg. Ha az eltelt három év mérlegét tekintjük, lehetetlen másnak betudnunk abszolút fölényünket és csodás eredményeinket, mint az igazság tudata által adott erkölcsi erőnek, mely megszámlálhatatlan ellenségeink iszonyu tulerején minden fronton diadalmas-kódott.

A világháború elért ahhoz a pontjához, melynél nincs tovább. A háborút mesterségesen, pénzzel és terrorral élesztő antant-hatalmak, szemben a központiak többször kinyilatkoztatott őszinte békekészségével, tovább nem képesek kifáradt és elvérzett népeiket a háború folytatására kényszeríteni. Az antant-hatalmak minden reménye a 160 millió Oroszország volt, mely számbeli erejével egymaga felülmutta a központi hatalmak seregeit. A jeges medve most már végképpen kidőlt, többé nem óhajt dobosóra táncolni. Parancsra még egy-

szer felemelte karját, de az első iramnál erőlenül hanyatlott vissza és olyan ütést kapott, mely kétségtelen bizonyosságot adja annak, hogy ő már halott, ebben a háborúban többé szerepet nem játszik.

Az orosz forradalmat, mely a demokracia jegyében született meg, vezetői a forradalom céljával ellentétben, nem a szabadsághoz és békéhez, hanem a háború tovább folytatásához, újabb vérontásokra vezették. Amily természetellenes volt ez, épp oly súlyos volt a kiábrándulás. Százerek életébe került ez angol diktálta próbálkozás, de most már nincs az az injekció, mely a haldoklót ismét rohamra vezesse. Az orosz forradalom e kiábrándulás utján gyorsan megtalálja természetes medvét, mely nem a háború folytatásához, hanem a békéhez vezet. Jaj annak, aki tartóztatni akarja továbbra is természetes utjában. — Kerenszki ur napjai meg vannak számlálva, vele a háborús uszítók gárdája hamarosan eltűnik, mert nincs Oroszországban józanul gondolkozó ember, ki ezt a háborút javukra fordítani elképzelhetőnek tartja. A legjobb orosz hazafiak, tudósok és írók, élükön Gorkijjal, Oroszország összeomlását elkerülhetetlennek tartják.

A központi hatalmak a világháború negyedik esztendejében is bebizonyították, hogy erejük nem csökkent, öklük éppen oly hatalmas, mint a háború első évében. Ennek a háborúnak vesztesei nem lehetünk, mert győzelmünk minden fronton kétségtelen. Ellenségeink kifárasztani és kiéheztetni akartak, mert legyőzni nem tudtak. Csapataink szelleme a támadásban úgy, mint a védekezésben, újból minden várakozást felülmutta. Románia termékeny rónái nekünk teremnek. Kiéheztetni nem tudnak soha.

Szenvedtünk és szenvedünk a becsületos békéért, de mig ez el nem jön, kitarunk és győzünk.

— A csiki főispánság. Két hónap telt el az új kormány kinevezése óta, de Csikvármegye főispánjának kinevezése egyre késik. Ezen idő alatt a jellelték egész sora került forgalomba, melyből legfeljebb annyit lehetett megállapítani, hogy vármegyénk más vármegyéből kap főispánt. Legutóbb meg lehetősön hosszú ideig tartotta magát a hír, hogy Csikvármegye főispánja Farkas Albert Marostordavármegye volt koalíciós főispánja lesz. Időközben több főispáni kinevezés jelent meg, miből azt lehetett következtetni, hogy a csiki főispánság ismét függő kérdés maradt. Most dévai leprársunktól vesszük a

hírt, hogy Csikvármegye főispánjává Tolnay Lajos dr., dévai ügyvédet, az ottani 48-as függetlenségi párt elnökét már legközelebb kinevezik. Értéstülünk szerint Tolnay Lajos dr. 34 éves, nős, a 9. honvéd huszárezred főhadnagya, jelenleg a harctéren teljesít szolgálatot. — Kiválóan képzett embernek tartják.

Bethlen István a radikális választójog ellen.

Csikszereida, augusztus 1.

Kedden folyt le Marostorda vármegye törvényhatósági közgyűlése, melyen Incédy-Joksmay Nándor főispánt iktatták be. A közgyűlésen gróf Bethlen István alkotmánypárti képviselő hatalmas beszédet mondott a radikális választójog és az áldemokracia ellen. A közgyűlés ide vonatkozó részéről az alábbiakat írja marosvásárhelyi tudósítónk:

A közgyűlésnek nagy eseménye volt gróf Bethlen István felszólalása, aki most mondta el azt a döntő szöveget, melyet Erdély magyarsága tőle régen várt. Bethlen gróf azzal kezdte, hogy a mai időkben legfőbb kötelesség a megye szellemi egységének megővése, a pártoskodás eikerülése. Oly kérdések — ugymond — amelyek békeidején fontosak, most a háború alatt ne állítsanak választalat közénk. Ezekről, főleg a választójogról, lehetnek eltérők a nézetek, de most, a háború alatt erőt harcot felidézni, nem volna oportunos, célszerű. Még bizik, hogy az Eszterházi-kormány el fogja hártani azt a katasztrófát, melyet a háború alatti választások jelentenének, de nem lehetünk tuloptimisták. Ha Erdély szupremáciáját fenyegetik, legyünk vértelve, menjünk a demokráciával, de csak addig, mig Erdély magyarsága meg nem támadatik. A választójogi küzdelemnek Erdély és e vármegye kapujánál meg kell állani. Csak ha egységes lesz Erdély, ha önzéssel is kitart elvei mellett, csak akkor lehet remény. Megveti azt az erdélyi magyart, aki félreáll és lándzsát nem tör. Önző álláspont ez? A koldus önző-e, aki kenyeret kér, vagy a gazdag az, aki megtagadja. Övakodjunk az önzéstől, mely védett vidékek haladásáért Erdély érdekeit feláldozza. Egyek leszünk, mert egyek kell lennünk! Erdély hivatása a történelmi erőket egyesíteni, haladjunk, de a nemzeti állam bázisait megóvjuk. Mi a Bethlen Gáborok, Bocskayak földjén magyarságot nem tanulunk senkitől és szabadság szeretetet sem.

A nagyszájju demokráciát sose becsültük sokra, de demokraták voltunk, s nem becsülhetjük azokat, akik egyenlőséget hirdetnek és a magánéletben latifundiumokat kreálnak.

Demokraták maradunk nemzeti alapon, de azt az ujszerű, nagyhangu demokráciát, mely egyes társadalmi osztályok sebeiben kotorász nem tartjuk demokráciának. Mi, Erdély megállunk a nemzeti demokracia utján.

Leirhatatlan, frenetikus hatása volt Bethlen István beszédének, melyet pártatlanul viharos helyeslés, éljenzés követett. Mindenki érezte, hogy ezzel a beszéddel Maros-Torda közgyűlési termében a radikális választójog sorsa eldőlt s hogy e beszéd visszhangja felveri Erdélyt és az egész országot,

A román betörés és a kiűrés.

Alispáni jelentés.

Csikszereda, július 31.

Fejér Sándor alispánnak a törvényhatósági közgyűlésen előadott jelentéséből közöljük a menekülésre vonatkozó alábbi részleteket:

Gyanakodtunk mindig a rut, hálátlan magatartást tanúsító keleti szomszédunkra.

Sejtettük már a háboru kezdete óta, hogy a nagy Románia hőbortos eszméjétől megittasult nátió elveszti a józan megfontolását.

Éreztük főképpen a múlt évben, s különösen a legutóbbi múlt év június 14-én tartott törvényhatósági közgyűlés után, hogy a balkáni könnyű győzelemtől felfuvalkodott kis állam nem tud ellentállani az antant fondorlatai és csillogó aranyainak.

Magam is az oláhországi események és azzal kapcsolatos intézkedésekből majdnem biztosra vettem a megtámadtatásunkat, és ennek többször kifejezést is adtam, jóllehet időközönként ezt megcáfolni látszó tünetek csillantak fel.

Arra azonban sem én, sem senki közülünk el nem készültünk, hogy minden diplomatai szakítás és minden formális hadüzenet nélkül, éjjel — meglepetésszerűen oryul támadtatunk meg.

A szomszédi viszonyt, az utolsó pillanatig fennálló és rájuk jólétet árasztó üzleti összeköttetést, a szövetségi hűséget és az államok létének egyik legerősebb biztosítékát kepező erkölcsi alapot még oly rutul arcui nem csapta egyetlen nemzet sem, mint velünk szemben, a román.

Fekete lapját kell képezze ez az elfogulatlan világtörténelemnek. Visszataszító utálatot kell ennek kiváltania az utókorban, megvetést és megtorlást kell felidéznie a jelen nemzedékben. Mint a ragadozó vad kilesett prédájára és mint a szivtelen bandita kiszemelt áldozatára — tört ránk az ellenség.

Az ármányosan kieszelt és külügyi képviselőinkhöz juttatott hadüzenettel majdnem egyidőben múlt év augusztus 27-én éjjel tört be az ellenség vármegyénkbe. És ezen nap — nappali óráiban is semmi komolyabb készsületet el nem áruló és barátságos magatartást színlelő ellenség haderejének meglepetésszerű betörése és nyomban való tüzeleése határszéli lakóainkat az ágyból riasztotta fel és kényszerítette pánikszerű menekülésre.

Engem is augusztus 27-én, vasárnap éjjelkor vertek fel álomból és hívtak fel a vármegyházához.

Lázás sietséggel, izgatottan érkeztem fel a vármegyházához, hol főispán ur óméltósága előadta — az akkor itten lévő 19-ik houvéd dandárparancsnokságtól kapott azon értesítést, hogy az oláhok vármegyénk határszorosain berontottak és az ottan lévő csekély számú határőrségeinket megtámadva, azok közül többet lelőttek, megsebesítettek és visszavonulásra kényszerítettek.

A szokatlan időben és módon tudomásunkra jutott ezen vészír megdöbbentett és végtelenül elszomorított. A veszély gyors közeledésének jelzése, a felháborító esemény fölötti hosszas töprekedést sem engedte meg, hanem azonnali cselekvésre kényszerített, — mihez nyomban hozzá is fogtunk.

Az éjjeli időben nagy nehézségekkel küldöncöket kerestünk és azok után legelső sorban a közeli vármegyei tisztviselőket rendeltük fel a vármegyházához. — S míg ezek egy része megerkezett, nagy ügygyel-bajjal közvetelt uton telefonon aiármiroztuk fel a rendezett tanácsu városok és járások tisztviselőit, kik mindannyian megerősítették a szomorú hír valódiságát és egyben a kászonalcsiki, csikszépvízi és gyergyótölgyesi főszoalga bírák azt is jelentették, hogy az úzi, gyimesi, tölgyesi és bekási szorosokat az ellenség megszállotta, csekély számú határőrségeinket megtámadta, visszavonulásra kényszerítette, határszéli telefon- és távírda vezetőinket elvágatása, határszéli vasuti és közúti hidaink felrobbantása megkezdődött és egyes helyeken a gyári épületek és faanyagok lángokban állnak.

A közvetlen veszély este tehát bekövetkezett — mit a helyben lévő katonai parancsnokság is jelezte és megerősített — s így be-

állott annak szükségessége is, hogy minden ily esetre előírt intézkedés azonnal megtétessék.

Ez okból a főszoalgabírák és polgármesterek telefonjelentéseinek vételével egyidőben intézkedtem, hogy az állami és közjavak, valamint a kölintézeti és egyéb az ellenségre értékes javak biztonságba való helyezése, a 17—55 éves életkorban lévő férfiak azonnali eltávolítása, marhaállományunk összeterelése és Udvarhelyvármegye felé való elindítása, értékes iratok elszállítása, esetleg megsemmisítése és a közigazgatási alkalmazottaknak az ellenséges megszállás esetén követendő magatartása érdekében minden lehető azonnal tegyenek meg. Haladéktalan foganatosítását rendeltem el ezenkívül mindazon teendőknél, melyek a 3503/914., 4340/914., 5155/914., 7364/914. és 9103/914. számú miniszteri-női reserv számú rendeletekben ez esetre elő vannak írva, s mely rendeletek megelőzőleg kellő előkészítésekkel és utasításokkal — szigorúan bizalmas jelleggel — kiadattak volt, s melyeket az arra utalt hatósági személyek már ismertek is.

Ezenkívül a törvényhatóság területén lévő összes hatóságokat, hivatalokat és intézeteket részint táviratilag, részint írásban értesítettem a bekövetkezett veszélyről és egyben megkerestem, illetve felhívtam, hogy az általuk kezelt és őrzött államjavakat, közjavakat, értékeket és értékes ingóságokat helyezzeék biztonságba és elszállításukról gondoskodjanak. Előírás szerint kötelezve nem voltam, azonban ily értelmű felhívást adtam a főszoalgabírák- és polgármesterek útján a vármegye területén lévő takarékpénztáraknak is.

Augusztus 28. napjának reggeli 6 órája lehetett körülbelül, midőn a fenti intézkedéseket részint telefonon, részint sürgönyileg, részint küldöncök és lovaslegényekkel továbbítani tudtam. Ez időn tudtán sem a telefont, sem a távirót a civil hatóság közvetlen igénybe nem vehette, mert arra a katonai hatóság tett kezdet és csakis a katonai hatóság útján közvetve, nagy nehézségekkel és kivételesen lehetett ahhoz hozzájutni.

Ez időtáiban már a határszéli községeink lakói kénytelenek voltak tüzhelyüket elhagyni és a közvetlen veszély elől minél gyorsabban menekülni.

Augusztus 28-ik napjának délelőtti óráiban már az egész megyét bejárta a vészír.

Az aggodalom, rémület és kétségbeesés vegyes érzelmeitől felizgatott emberek siettek valamit vagyonukból megmenteni és utra kelni.

E napon a vármegye lakosságának legnagyobb része már utra kelt, mit mindenütt a helyi katonai parancsnokok követeltek és sürgettek is.

El sem képzelhető idegölő és lázas munkát végeztünk a felriasztás pillanatától kezdve augusztus 29-ik napjának déli 12 órájáig. Mert ezen idő alatt szakadatlanul éjjel-nappal munkában voltunk. A folytonos és tömegesen jelentkezőknek az utbaigazításokat megadtuk, az utirányt megjelöltük, a csüggedőket bátorítottuk, nyugodtságot és higgadságot igyekeztünk a lelkekbe önteni, és iparkodtunk az előállott rendkívüli viszonyok és zavarok mellett is a rendet lehetőségig megtartani. Ezekkel egyidejűleg intézkedtem és mindent elkövettem, hogy a vármegyei magánjavak milliókra menő értékpapirai, készpénzei, értékei és kiváló fontos iratai becsomagoltassanak és elvitessenek. Megadtam a támogatást és segítséget arra is, hogy a kir. adóhivatal nagy értékei és fontos iratai elszállíthatók legyenek.

A vármegyei iratok közül pedig Domokos Sándor aijegyzővel együtt emeltük ki és szedtük össze azokat, melyek történelmi becsesek bírnak, és melyek nagy értékek elfordítása és elszámolása miatt kiváló fontossággal bírnak. Bizalmas elnöki ügyirataim nagyobb részét — nehogy azok az ellenség kezére jutva, bármely irányban neki előnyt nyújtsanak — elégettettem, egy néhány fontosabbat pedig magammal vittem és megmentettem.

Dacára a rendelkezésre álló idő rövidsége és annak folytonos zaklatottságára, remélem, hogy ez iratok közül mégis sikerült a legfontosabb és legértékesebbeket megmenteniünk.

Ezek után a helyben lévő katonai parancsnokság megkérdezése után a közvetlen veszély beállta megállapítván — a katonai parancs-

nokság határozott kijelentése és utasítása folytán a helyben működő összes hatóságok egyetértőleg abban állapodtunk meg, hogy székhelyünket elhagyjuk, az ide vonatkozó 7364—914. és 9103—914. számú M. E. rendeletekben irt hatósági személyek kivételével.

Augusztus 29-ikén déltájban távoztunk a vármegye házától és mindenünkkel igyekezett — kitől ahogy tellett — hol székere, hol gyalog a keserves vándorutjára kelni. Ekkor már a vasuti közlekedés megszűnt és a katonai hatóság ugyszólva hajtott ki, mondván: „si-csünk, mert az ellenség pár óra alatt itt lehet és nem szavatolhat semmiért”.

A hatvan évhez közeledő életemben, megközelítőleg sem éreztem soha oly lehangoltságot, levertséget és megsejényülést, mint mikor székhelyemet és tüzhelyemet gazdátlanul kellett hagynom. Könyvtelt szemekkel baladtam a már kihalt és néptelenné vált város között és midőn kiértem az Udvarhely felé vezető és szabad térségen átvonuló állami utra, fájdalommal és keserűségem tetőpontra hágott, — mert itt soha el nem felejthető szomorú kép tárult szemünk elé.

A csiki medencét koszorúként övező Hargita hegyláncnak az Olt folyó felőli oldala — az egész látóhatárban — tömve volt menekülő emberekkel és állatokkal. Rémület volt hallani azon orkászzerű hangzavart, mit az emberek jajveszékelése és az üzött állatok ordítása előidézett.

Szivetrázó volt azon kínos vergődés, melyet a hadba nem vonult öreg és kevésbé munkabíró férfiak, valamint a gyenge nők a hamorosan összeszedhető vagyroncsok megmentése érdekében kifejtettek.

(Folyt. köv.)

LEGUJABB

Győzelmes előnyomulásunk Bukovinában. A 62. gyalogezred győzelme a románokon.

Budapest, augusztus 1.

(Hivatalos). Arz vezérkari főnök jelenti:

Keleti harcúterén a Casinu-völgytől északra ismét összeomlottak az ellenség heves támadásai. A marosvásárhelyi 62-ik gyalogezred itt régi bevált erejével küzd.

A harmas országhatár területén csapataink meglepetésszerűen nyomultak az oroszok által megszállott magaslatok ellen. Az ellenséget visszavertük. Bukovina déli részében Kimpolung felé nyomulunk előre.

Csernowitztól délnyugatra és északnyugatra az ellenségnek erejét, megújult és ellentámadásokkal támogatott heves harcokban, megtörtük. Az oroszok hátrálnak. A Zbrucz torkolatánál is további haladást tettek a szövetségesek.

Olasz és balkán harcúterén a helyzet változatlan.

Összeomlott angol-francia tömegátadások.

A világháború legnagyobb csatája.

Berlin, augusztus 1.

(Hivatalos). A nagy főhadiszállásról jelentik:

Flandriában megkezdődött a nagy csata, egyike a leghatalmasabbaknak, a nagy sikernek biztában a harmadik háborus év harcát között olyan tömegekkel, amelyek eddig a háboru egyik pontján sem, még keleten Bruszlov által sem vettettek harcba. Támadtak tegnap az angolok és velük egyetemben a franciák 25 kilométer széles arcvonalon Nordschwatta és Warnorton között. Nagy célt tűztek ki maguk elé. Megsemmisítő csapást akartak mérni a buvárhajó veszedelemre, mely a francia tengerpart felől Anglia tengeri uralmát fenyegeti. Szorosan felzárkózott hadosztályok tömör támadó hullámai követték egymást. Számos páncélos motorkocsi és lovas kötelékek avatkoztak a harcba. Rettenetes erővel nyomult elő az ellenség 40 napos tüzhérségi harc után, amely július hó 3-án kora reggel már pergőtűzzé fokozódott. Az ellenség védőzónáiban néhány szakaszon keresztül rontott tölcserállásokban fekvő vonalaink és egyes pontokon átmenetileg jelentékeny tért nyert. Tartalékaink féktelen ellentámadással vetették magukat az ellenségre és a naphosszat tartó

elkeseredett közbürokhban az ellenséget ismét a tölcsermezőre szorították vissza. Yperntől északra és északkeletre mélyebben benyomult az ellenség által megtartott tölcsermező, itt Bixschottet nem bírtuk sokáig tartani.

Az este széles arcvonalon Neuschotte felől előtörő támadások nem hoztak az ellenségre névra kedvező fordulatot. Ujjonnan tagozott támadásaink meggyúsultak semmi áldozattól vissza nem riadó csapataink harcvonala előtt. Az ellenség nagy és véres veszteségeit jelentik.

Gyalogságunk és utászaink ragyogó vitézsége és nagyszerű támadó ereje, tüzérágunk kitartása és nagyszerű hatása, a repülők bátorsága, a hírszerző csapatoknak és más megfigyelőknek a legműködősebb kötelességteljesítése, főképpen pedig a céltudatos, nyugodt vezetők biztositották a mai csatánknak névra kedvező kimenetelét. A vezetők és csapatok teljesítményei minden dicsőretet felülmulnak. A nagy siker feletti büszkeségtől eltelve, mely sikerben a német birodalom minden törzskarának és minden néptörzsének része van, csapataink bizalommal tekintenek a még várható további harcok elé.

A német trónörökös hadseregeitől a Chemin des Dameson a franciák Filmantól délre teljesen megtartott állásaink ellen ismét négyeseri hiábavaló támadásban merítették ki erejüket. — Tovább keletre a harcvezető 13. westfáliai gyalogezred rövid pusztító tüzelőkészítés után gyors megrohanással ragadta el a franciáktól a la Heveleri majortól délre emelkedő fensíkon elterülő benyomult árokrendeket. Több mint 1500 fogoly jutott kezünkbe, kik közül számosat a Tarortól északkeletre folyt csatákon rohamcsapataink fogtak el. Csak este kezdődtek az ellenség ellentámadásai, amelyeket az elért árokvonalakig visszavetettünk.

A Maas nyugati partján vitéz bajor zászlóaljakkal rohammal újra elfoglalták a malancourt-essnesi országot mindkét oldalán kevéssel azelőtt elvesztett állást. Több mint 2 kilométer szélességben és 700 méter mélységben vetettük ott vissza a franciákat. 200-nál több foglyot szállítottunk be.

Koleti harctéren Böhme-Ermold vezéreszede hadseregeitől a Dnyesztertől északra délkelet felé nyomultunk előre. Előnyomuló csapataink az ellenséget, mely a Bill-patak megett szállt harcba, az Achetini folyó hajlásába szorítottuk vissza.

A Dnyeszter és a Pruth között egy rohamcsapatunk áttörte az oroszok vonalait a horodnka-csernovitzi vasút mellett. Déli szárnyunk Kauznál erős tehermentesítő támadásokat vert vissza.

József főherceg vezéreszede arcvonalán az északkeleti előhegységeknél és az Erdős-Kárpátok középső völgyében német, magyar és osztrák hadosztályok támadó harcban elfoglalták a szivósan védett völgyárkokat.

A Magiori és Casinu völgyben hegyi csapataink az ellenség több támadását verték vissza.

KÜLÖNFÉLÉK.

— Főispáni beiktatás. Dr. Király Aladár főispánt szombaton iktatta be Háromszék vármegye törvényhatósága. Az új főispán tartalmas beszéde minden párt részéről kedvező fogadtatásra talált. Beszéde után a függetlenségi párt részéről Ferenczy Géza dr., a munkapárt részéről Bogdan Artur üdvözölte. Beiktatás után, bár a belügyminiszter eltiltotta, 350 teritékes bankett volt.

— Kamaral közgyűlés. A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara folyó évi augusztus hó 4-én délután 3 órakor közgyűlést tart.

— Áthelyezés. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Rákosi Kristóf gyergyószentmiklósi állami főgimnáziumi rendes tanárt a kisvárdai állami főgimnáziumhoz áthelyezte.

— Menekülnek az oláh hatóságok. Karlsruhéból jelentik: A Temps jelent, hogy az oláh kormány offenzíván folytatja az oláh hatóságoknak Jassyból Kiszenebe való áthelyezését előkészítette.

— Kinevezés. A király Veér György debreceni ítélő bírái tanácselnököt a kolozsvári ítélőtábla elnökévé kinevezte.

— Házasság. Csikassentkirályi Balogh Ignác egyetemi könyvtártsitz Kolozsvárt, tartalékos főhadnagy az 51. gyalogezredben, a bronz, nagy ezüst, koronás ezüstérem, signum laudis, a 3. o. katonai érdemkereszt és vaskereszt tulajdonosa július 12-én tartotta esküvőjét Merva Juliskával, Merva János köztisztviselőben álló állomásozóinkunk bájos és kedves leányával. Násznapok Balogh Ferenc ezredes és Gál József voltak. Az új párnak sok szerencsét, boldogságot kívánunk.

— Zsögödfürdő ujjaéledése. Az oláhok Zsögödfürdőn is nagy pusztításokat vittek véghez. Pásztor István fürdőtulajdonosnak 5000 liter borát megitták, 24 vendégszobájának, vendéglőjének és fürdőinek összes berendezését és felszerelését részben magukkal vitték, részben elpusztították, mivel fürdőtulajdonosnak 120,000 korona kárt okoztak. A menekülés oly gyorsan jött, hogy a fürdő ingóságaiól semmit sem lehetett megmenteni. Szerencsére az oláhok a fürdőn nem gyújtogattak és így az épületek, ha kissé megrongálva is, megmaradtak. A jóhírű fürdőn most nagy takarítás és építkezés folyik. A fürdőtulajdonosnak ebben nagy segítségére van a katonaság, mely a melegfürdőket izléses kivitelben újraépítette, várótermekkel látta el, egészen új lakásokat épített, a jegykiadó-pénztárt renováltatta és az Olt-híd újraépítését is már a legközelebbi napokban befejezi. A fürdők új padozatot kapnak, a vendégszobák kifestése és berendezése pedig most folyik. Jól esik a szemnek, hogy a természeti szépségekben gazdag, kitűnő vizű fürdőn mindenütt sürgés-forgás van, a vendégek naponként nagy számmal keresik fel a meleg és szabadfürdőket. Értesülésünk szerint a fürdő renoválása augusztus hó 10-ig teljes befejezést nyer, de már ma is el lehet mondani, hogy Zsögödfürdő szebb, mint az oláh betörés előtt.

— A széna és szalma maximális ára Csikban. Az erdélyi kormánybiztos értesítette a vármegye főispánját és alispánját, hogy a földmívelésügyi miniszter 61036. számú távirati felhatalmazása alapján addig is, míg eziránt kormányrendelet véglegesen intézkedik, Csikvármegye területére a széna métermasszáját 28 koronában, a tavaszi szalma métermasszáját 12 koronában és az őszi szalma métermasszáját 8 koronában állapította meg. Az így megállapított széna és szalmaárak laza állapotban (nem préselve) a helyesinén értendők. Az új maximális árakat gazdáink figyelmébe ajánljuk.

— A belügyminiszter segélye a zsögödi tűzkárosultaknak. Ugron Gábor belügyminiszter táviratilag értesítette Gyalókay Sándor főispánt, hogy a vármegye alispánjának előterjesztésére Zsögöd község tűzkárosultjainak pillanatnyi segélyezésére a csikszerepai kir. adóhivatalnál 10,000 koronát utalt ki és annak kiosztásával a vármegye alispánját megbizta. Értesülésünk szerint a tűzkárosultak segélyezésére Mikó Bálint belső titkos tanácsos, zsögödi földbirtokos is nagyobb összeget küldött.

— Halálozások. Kánya Keresztosné szül. Miklós Anna július 26-án 52 éves korában Csobotfalván elhunyt. Halálát férje és nagy számu rokonság gyászolja.

— Özv. Csodó Jánosné szül. Sárosi Erzsébet, községi jegyző özvegye 72 éves korában július hó 31-én Csiktaploczán elhunyt. Temetése augusztus hó 2-án nagy részvét mellett ment végbe.

— Kinevezés. A vármegye alispánja Salló Ignác vármegyei központi hivataliszolgát altiszté nevezte ki.

— Házasság. Szőke Sándor hódmezővásárhelyi építőmester és Dájbukát Erzsike folyó évi július hó 26-án Csikszépvízen házasságra léptek.

— Adomány a zsögödi tűzkárosultaknak. Dr. Harmat Leo főorvos Rákostól 10 koronát küldött szerkesztőségünknek a zsögödi tűzkárosultaknak javára. A nemes adományt átadtuk dr. Sándor Gyula felsíki főszolgabírónak.

— A székelyudvarhelyi m. kir. állami kő- és agyagipari szakiskola igazgatósága készséggel küldi meg értesítőjét az érdeklődő szülőknek.

— Az 51—52 éves orvosok szabadságolásáról, az állami alkalmazottak felmentéséről, a felmentések meghosszabbításáról, rajzok bejelentéséről, nyugdíjasok drágasági segélyéről stb., stb. közöl mindenkét érdeklő fontos híreket a „Külügy-Hadügy“ mai gazdag tartalmu száma. Ezekben a szenzációs hírekben kívül egész sor érdekes cikket is tartalmaz a kitűnő katonai újság. Földes Artur dr. harmadik évfordulóról, Gallert Oszkár az orosz offenzíváról, Erdélyi Jenő dr. tűzérhadnagy az entente céljairól, Szabó István dr. hadnagy a nyolcvanharmasok hősi küzdelmeiről, Roykó Alfréd alezredes a német kiképzési rendszeréről, Homo A. Remethey főhadnagy „Doberdói dárídókon“ című könyvéről ír és közli József királyi herceg pompás előszavát. Fulk Richárd a háborús iparművészeti alkotások megmentéséről, Biliczky Lajos százados az ifjúság katonai előkészítéséről ír; a Rendeleti Közönyök tartalma és a Katonai Tanácsadó rovat, mint mindig, most is bőséges és érdekes tudnivalókat közöl. A Külügy-Hadügy előfizetési ára 1/4 évre 6 korona. Kiadóhivatala: Budapest, Üllői-ut 11—13. szám alatt van.

— Gyorsabban tárgyalják a hadikárokat. Ugron Gábor belügyminiszter elrendelte, mit már lapunkban is többször szóvá tettünk, hogy a hadikárok az eddiginél jóval gyorsabban tárgyalassanak és ott, ahol ez a jelenlegi hadikárfellevő bizottságok elégtelensége folytán keresztül nem vihető, a szükséghez képest új bizottságok alakíttassanak. A rendelet kiemeli, hogy a leggyorsabb eljárást szükségessé teszi egyfelől a hadikárok megállapítása sikerének érdeke, másfelől a mielőbbi segélyezés sürgőssége. Értesülésünk szerint a működő két hadikárfellevő bizottságon kívül, melyek jelenleg a gyergyószentmiklósi és szépvízi járásokban működnek, még két bizottság alakíttatik, egyik a kászonalcsiki, másik a felsíki járásban. Valamennyi a legsürgősebb eljárásra utasíttatik. Ez intézkedések folytán remélhető, hogy Csikvármegyében a hadikárok október végére befejezhetőek lesznek. A belügyminiszter végül elrendelte, hogy a hadikár-kimutatások a vármegye alispánja útján jövőben ne hozzá, hanem Széll József erdélyi kormánybiztoshoz terjesztessenek fel. Ugyancsak hozzá küldendők az előleges kártérítési segély iránti kérések is, kivéve a tisztviselők és nyugdíjasok kéréseit, melyek továbbra is a főispánhoz adandók be. Végül érdekeltek figyelmébe ajánljuk, hogy hadikárbejelentéseiket most már sürgősen adják be az illetékes községi előjáróságokhoz.

— Értesítés. A csiksomlyói róm. kath. tanítóképző igazgatósága értesíti az érdekelteket, hogy az intézet az 1917—18. tanév elején meg fog nyitni. A beiratások idejét később közöljük. Minthogy az intézet és internátus összes helyiségei katonai kórházi célokra vannak lefoglalva, bennlakásra kilitás nincs.

— **Lopják a burgonyát.** Több oldalról panaszzolják, hogy a mezőkről, kertekből és főleg a kaszárnya mezei parcellázott tisztviselői kertészetből a burgonyát katonák és hadifoglyok naponként lopkodják, miáltal ugy a köznek, mint a tulajdonosoknak nagy károkat okoznak. Az erdélyi katonai kormánybiztos 9246—1917. kb. szám alatt éppen most adott ki egy szigorú rendelkezést a burgonya-termés biztosítása érdekében és az éretlen, gyenge burgonya korai kiszedése ellen. Sürgős szükség tehát, hogy a katonai állomásparancsnokság a további pusztítást a legszigorúbb eszközökkel megakadályozza. A lopást kétségtelesen hadifoglyok és katonák követik el, mert a tett színhelyén több corpus delikti ott maradt.

— **Arz baró diszdoktorsága.** Kolozsvárról jelentik: A kolozsvári egyetem Erdély felszabadítása után Arz tábornokot bölcsészeti fakultása diszdoktorává választotta. A kari tanács határozatát a királyhoz terjesztették fel jóváhagyás végett, ami április végén meg is történt. Arz tábornok megleghangu levélben köszönte meg a megtszitelteket és megígérte, hogy felavatásának ünnepére személyesen jön el Kolozsvárra. Közben a tábornokot a vezérkar főnökévé nevezték ki és így nagy elfoglaltsága miatt nem jöhetett volna el. A kari tanács most úgy határozott, hogy a hadvezérnek küldöttség útján nyújtják át a doktori diszoklevelet. Az oklevél szövege felsorolja azokat az érdemeket, amelyekért a hadvezér diszdoktorrá választották és különösen kiemeli Arz tábornok hervadhatatlan érdemeit Erdélynek az oláhoktól való győzedelmes megtisztítása körül.

— **Az új sorozások előkészítése.** A hadvezetés utasította a sorozó- és felülvizsgáló bizottságokat, hogy a jövőben megejtendő szemléken egyöntetű utasítás szerint járjanak el. Az egyöntetű eljárás szerint a katonai alkalmasság egy új fokozattal bővül: az eddigi A, B, C fokozatokhoz jön a D, de ez már a rokkantak jelzése lesz.

Az alkalmasságot a jövőben a következőképpen jelzik: A) alkalmas, tovább szolgálni köteles, esetleg egészségügyi (vonatnál, élelmezésnél) szolgálatra alkalmazandó. B) segéd-szolgálatra mint... (írnok, mesterember, küldönc stb.) alkalmas, esetleg „országos szolgálatra utalva” hozzáfűzéssel. C) rokkant népfelkelési hadiszolgálatra fegyver nélkül alkalmas, vagy „Rokkant, minden népfelkelési szolgálatra alkalmatlan”. D) rokkant, minden népfelkelési szolgálatra alkalmatlan, elbocsátandó, vagy „Jelenleg nem alkalmas”.

— **A 18—20 évesek bemutatató szemléje.** A honvédelmi miniszter elrendelte, illetve utasította az 1899. évtől 1897. évig bezárólag terjedő időben született összes népfelkelésre kötelezettek, kik tényleges katonai szolgálatot nem teljesítenek, hogy összeírásuk végett tartózkodási helyük községi előjáróságánál (városi hatóságnál), kisközségekben a körjegyzőségek székhelyén jelentkezzenek. Az összeírt egyének népfelkelési bemutatató pótsemléjét 1917. évi szeptember hó 3-tól szeptember hó 22-ig terjedő időközben fogják megtartani. Az utbaigazító „Hirdetmény”-eket augusztus 1-én függesztik ki.

— **A felmentések revíziója.** A felmentések revíziójára vonatkozó honvédelmi miniszteri rendelet értelmében a revíziós névjegyzékbe felvett, időlegesen már felmentve volt egyéneknek felmentése — ha időközben felmentésük hatályon kívül nem helyeztetett — a revízió egész tartamára, vagyis addig, míg rájuk nézve revíziós döntés nem történt, meghosszabbítottak tekintendő. A honvédelmi miniszter folyó évi július hó 25-én kelt 15.650/Eln. 4. számú rendeletével akként intézkedett, hogy a meghosszabbítást igazoló engedélyk az illetők felmentési igazolványára rávezetendők s erről a katonai nyilvántartó hatóságok azonnal értesítendők. Ugyanezen rendelet intézkedik arra nézve, hogy az új felmentési javaslatoknál folyó évi július hó 31-ig adott bevérségi engedélyk, amennyiben az illetők felmentésére nézve még nem történt volna revíziós döntés, a bevérségi engedélyk adására vonatkozó honvédelmi miniszteri rendeletek határozványainak szigorú figyelembe vételével folyó évi szeptember hó 30-ig meghosszabbíthatók, illetőleg a mostanában újonnan kiadandó be-

vársai engedélyk nemcsak hat hétre, hanem szintén szeptember hó 30-ig tartó érvénnyel kiállíthatók. A katonai nyilvántartó hatóságok a bevérségi engedélyk meghosszabbításáról, illetőleg újak kiállításáról természetesen azonnal értesítendők. Revízióval bevonultatott, illetve fel nem mentett egyéneknek bevérségi engedély adása azonban még felmentési kérvényük megújítása esetében is szigorúan tilos.

— **Köszönetnyilvánítás.** Midőn elismerem, hogy a „Nyomorék Gyermekek Országos Otthona” részére indított gyűjtés eredménye gyanánt Márton László dr. szépírói járási főszolgabíró urtól 46 korona s Ujjfalusi Jenő dr. csikszeredai polgármester urtól 263 korona 60 fillér szolgáltatott be, kérem, hogy hazafias és eredményes működésükért nevezett urak és nemes, a mostani nehéz viszonyok között fokozott mértékben méltánylandó áldozatkészességükért az adakozók, hálás köszönetemet venni sziveskedjenek. Csikszereda, 1917. július 16-án. Fejér Sándor alispán.

— **A kender fonalak és azokból készült áruk új rendelet szerint az 1917. évi május hó 31-ik napja után teljesítendő készlet bejelentéseket újabb intézkedésig az 1917. évi július, október hó (és így tovább) utolsó napján volt állapot szerint mindenkor a reá következő hónap (augusztus, november és így tovább) 10-ik napjáig kell beküldeni a Kender és Jutaipari bizottság útján a kereskedelemügyi miniszterhez.**

— **Polgári és felső kereskedelmi iskola megnyitása.** Székelyudvarhelyen folyó évi szeptember hó 1-én az állami polg. iskola első és felső kereskedelmi iskola alsó osztálya meg fog nyitni. Az internátusi ellátási díj havonként 80 korona. Felvételre jelentkezni lehet folyó évi augusztus hó 10-ig Kolumbán Lajos Udvarhelyvármegye kir. tanfelügyelőjénél.

— **Platina készletek bejelentése.** A marosvásárhelyi kereskedelmi és iparkamara figyetmezteti azokat a cégeket, a melyek a platina csoportba tartozó fémekkel rendelkeznek és azokat még nem jelentették be, hogy az 1128/1917. M. E. számú rendelet értelmében a bejelentést megtenni siessenek, mert a mulasztókkal szemben a kormány szigorú megterelő intézkedéseket helyezett kilátásba.

Kiadóhivatali üzenetek.

I. M. Gavásdia. Köszönettel vettük. Ezzel folyó évi szeptember végéig rendezve van.

K. I. Delne. A folyó évi hátrálékban van. Kérjük szives intézkedését.

J. A. Göröcsfalva. E'öfizetése július 1-én lejárt.

Szám: 5744—1917.

ki.

Pályázati hirdetmény.

Csikvármegye gyergyószentmiklósi járáshoz tartozó gyergyóalfalvi jegyzőségben megüresedett segédjegyzői állásra pályázatot hirdetek.

Az állás javadalmazása 1400 korona évi fizetés.

Felhívom pályázókat, hogy az 1900. évi XX. tc. 3 szakaszában előirt képesítéseket és az eddigi szolgálatát igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeket hozzám f. évi augusztus hó 16-ig nyújtsák be, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe venni nem fogom.

A választást folyó évi augusztus hó 18-án d. e. 10 órakor fogom megtartani, a községi jegyzői irodában.

Gyergyószentmiklós, 1917. évi július hó 18-án.

Zakariás,
főszolgabíró.

2—2

A Csikszeredai Vadásztársaság

folyó évi július hó 28-án összehívott gyűlése kellő számú tagok hiányában nem volt határozatképes, miért is azt alapszabályzatunk értelmében

f. évi augusztus 6-án d. u. 5 óra-

kor a Kossuth étterem helyiségében újból megtartja, melyre a t. tagokat tisztelettel meghívja az elnökség.

Csikvacsárcsiban egy jó forgalmu üzlethelyiség korcsmával kiadó.

Értekezni lehet Lázár Árpádnénál, Rákoson.

Két fekete félvér kocsiló,

174—176 cm. magasak, eladók.

Értekezhetni a Csiki Lapok szerkesztőjével.

1—4

KÖMÉNYMAGOT

bármily mennyiségben veszen

A SZÉPVIZI GYÓGYSZERTÁR.

2—

Sajtkészítéshez tejoltó

folyékony vagy por alakban nagyban és kicsinyben kapható

A SZÉPVIZI GYÓGYSZERTÁRBAN.

2—

Szám 1939—1917.

Hirdetmény.

Alulírott Csikszentmárton és Csikcsekefalva községek előjárósága közhírré teszi, hogy 1917. évi augusztus hó 14-én délelőtt 10 órakor Csikszentmárton községben, a körjegyzői irodán nyilvános árverésen, 1917. évi augusztus hó 1-től számított 10 évi tartamra bérbeadja:

a) Csikszentmárton község mezőgazdasági határának mintegy 3131 k. holdnak vadászati jogát 30 korona —

b) Csikcsekefalva község mezőgazdasági határának mintegy 2335 k. holdnak vadászati jogát 25 korona — és

c) Csikszentmárton II. H. részben az Uz, Csobányos és Veresviz patakknak a két község és Csikvármegye rendelkezése alatt álló szakaszának halászati jogát 50 korona kikiáltási ár alapul vétele mellett.

Kikiáltási áron alul bérbeadás nem eszközöltetik, utóajánlatok nem fogadtnak el.

Közelebbi felvilágosítások a körjegyzőnél szerezhetők.

Csikszentmártonon, 1917. évi július hó 31-én.

Gábosi Lajos s. k., (P. H.) Darvas Gábor s. k.,
körjegyző. k. bírő.

(P. H.) Koncsag Lajos s. k.,
k. bírő.